

**Wywiad z grawerem Jarosławem Wojdakiem, nagrany w ramach projektu
Młodzi szukają mistrzów, w dniu 27 sierpnia 2018 roku, w Zakładzie
Grawerskim przy ul. Piotrkowskiej 122 w Łodzi**

prowadząca: Alicja Kolarska

Indeks rozmowy:

Z jakimi prośbami zgłaszają się do Pana klienci? [00:18] herby, oznaczanie przedmiotów, pamiątki, biżuteria

Na jakich materiałach Pan najczęściej pracuje? [01:02] metale: stal, tytan, złoto, srebro, także plastik, kość słoniowa

Jak na przestrzeni lat zmieniła się technologia pracy w Pana zawodzie? [01:27] nowe technologie: laser, frezarki, mój warsztat się nie zmienił

Czy maszyny wyparły stare narzędzia? [02:14] frezarki

Czy śledzi Pan nowinki techniczne i kupuje nowe narzędzia? [02:54] grawerstwo ręczne z wyboru

Jakie elementy pracy grawera nie zmieniły się od lat? [03:26] narzędzia: rylce; drobne ułatwienia: szlifierka, frezik

Ponoć najlepsze narzędzia grawera to te, które wykonał on sam. Czy Pan się z tym zgadza? [04:19] sam sobie nie robię narzędzi, rylce szwajcarskie

Od jak dawna pracuje Pan jako grawer i dlaczego wybrał Pan ten zawód? [04:41] 36 lat; inspiracja: pracownia grawerska w Warszawie; predyspozycje

Jak wygląda nauka i przygotowanie do bycia grawerem? [05:29] „milion literek”; nauka „u mistrza” od najprostszych zadań; wprawa; mistrz Romuald Dab, znaczki do medali dla Mennicy Państwowej

Kto częściej zgłasza się do Pana prosząc o usługę jubilerską? [07:46] wyrównany poziom klientów dawniej i dziś; młodzi ludzie

Jak pracuje złotnik? [08:56] głównie naprawy; odejście od robienia „na zamówienie”

Jak wyglądał Pana dyplom? [10:20] praca czeladnicza: kładzenie emalii, grawerunek, wycinanie; tarcza herbowa; medale; cierpliwość [12:08]

Czy potrzebne jest specjalne światło do wykonywania tych czynności? [12:22] praca wzrokiem; literki wielkości milimetra; praca pod mikroskopem; praca z lupą [13:38]

Jakie jest najciekawsze zlecenie, które Pan wykonywał? [13:44] grawerowałem na złotym zegarku wizerunek konia; anegdota [15:10] zasada dedykacji: komu, od kogo i kiedy? medalik z aluminium 1887; zatrzymuję emocje

Czy grawer i złotnik to ginące zawody? [18:18] uprzemysłowienie zawodów; złoto sprzedawane w sklepach sieciowych pochodzi z fabryk; naprawy; praca na maszynach nie wymaga tak długiej nauki i praktyki

Jaka jest historia tego zakładu? [20:37] przejęty 25 lat temu od szewca Bolesława Gwoździa; „rzemieślnicze życie” podwórek na Piotrkowskiej; dawniej pracownia na Piotrkowskiej 118, Piotrkowskiej 114

Podstawowe narzędzia grawerskie [22:31] rylec; polerka; herb Londynu z mosiądzu [23:15]; Nefretete [25:10]; herby [26:40]; ciekawa dedykacja [27:11]; fotel do namysłu [28:49]; nietypowy przedmiot [29:50] pielgrzymka do Rzymu dedykacja na kielichu z herbem Watykanu; grawerunek na nożach, na broni [30:45], na kości słoniowej sprzed 50 lat

Czy lubi Pan swoją pracę? [31:55] usposobienie; przyjemność

Uczniowie [33:35] utrudnienia RODO; poszukiwanie rzemieślników; nadwornym grawerem w Szwecji był Polak [35:11]

Nomenklatura z niemieckiego [37:11]; kiedyś robiłem znaczki dla Solidarności [37:50]; na rajdy PTTK; harcerskie [38:30]; znaczki ze srebra, potem z „nowosrebra”, teraz z metalowego podłoża, papieru zalanego żywicą; grawerunek na broni [41:42]; co jest najpiękniejsze w tym zawodzie [43:12]